

TARBIJAVAIKLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number	19-1/21-02060-018
Otsuse kuupäev	1. juuni 2021
Komisjoni koosseis	Esimees Aase Sammelselg, liikmed Mari-Liis Aas, Mari-Lii Piiskop
Tarbija	
Kaupleja	OÜ Gaasiekspert, 10872238
Tarbija nõue	Ostuhinna tagastamine ja kahju hüvitamine.
Asja läbivaatamise aeg	27. mai 2021

Resolutsioon:

Komisjon otsustas:

1. avaldus rahuldada osaliselt.
2. Osaühingul Gaasiekspert tagastada tarbijale ostuhind 709,60 (seitsesada üheksa, 60) eurot ja hüvitada tekitatud kahju 40,00 (nelikümmend) eurot.
3. Kauplejal täita komisjoni otsus 30 päeva jooksul arvates selle Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast.

Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Kaupleja peab 30 päeva jooksul arvates otsuse ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast teatama kirjalikult Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile otsuse täitmisest või samas asjas maakohtusse pöördumisest, lisades ära kirja maakohtule esitatud hagiavaldusest.

Asjaolud:

Pooled sõlmisid juunis 2020 lepingu, millega kaupleja võttis enesele kohustuse anda tarbijale üle ja paigaldada gaasiveesoojendi BAXI 11Fi BLUE ning tarbija võttis enesele kohustuse tasuda ostu- ja paigaldusteenuse eest 709,60 eurot. Kaupleja paigaldas seadme 21.juulil 2020.

Jaanuaris 2021, so külmakraadide saabudes, tekkisid seadme töös häired. Tarbija kutsel käis kaupleja seadet kontrollimas 5.jaanuaril, 15.jaanuaril ja 18.jaanuaril 2021, kuid erinevad häired seadme töös jätkusid. Tarbija palus kauplejal seade maha võtta ja raha tagastada. Kaupleja demonteeris seadme ja viis ära, kuid raha tagastanud ei ole.

Tarbija nõuab kauplejalt ostuhinna tagastamist (709,60) ja kahju hüvitamist (80,00). Tarbija hindab kahjuna kauplejale tasutud väljakutseteenuste tasu (2 x 40,00).

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja väidab, et tarbija tellis gaasiveesoojendi vahetuse ning saatis pildi, millel oli näha senise seadme asukoht. Muid selgitusi tarbija ei andnud.

Tarbijale müüdud seade on kõrgkvaliteediga toode, mida kasutatakse palju Skandinaavia

maades ja Kanadas. Tarbija väljakutsed ei olnud seotud seadme tööga. Esimesel korral oli probleem vee ummistusega; kaupleja tehnik reguleeris tarbijale kuuluvat segistit. Teisel korral tuvastati, et seadme asukohas on väga madal temperatuur. Kaupleja tehnik selgitas, et selles asukohas vajab seade lisasoojustust. Kolmandal korral tilkus kuskilt vesi. Kaupleja tehnik parandas veetoru ja demonteeris kliendi palvel gaasiveesoojendi.

Demonteeritud seade on töökorras ja asub kaupleja kaupluses. Kolmanda väljakutse tasu ei ole tarbijalt nõutud. Tarbijale on selgitatud, milliseid töid on vaja teha, et saavutada nõuetekohane olukord.

Komisjoni põhjendus:

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 3 p 1 järgi tekib võlasuhe muu hulgas lepingust. Komisjonile esitatud tõenditest saab järeldada, et poolte õigussuhe põhineb müügilepingul, milles sisaldus kaupleja lisakohustusena asja paigaldamise kohustus.

VÕS § 208 järgi kohustub asja müüja müügilepinguga andma ostjale üle olemasoleva, valmistatava või müüja poolt tulevikus omandatava asja ning tegema võimalikuks omandi ülemineku ostjale, ostja aga kohustub müüjale tasuma asja ostuhinna rahas ja võtma asja vastu.

Pooltel puudub vaidlus lepingu sõlmimise, ostuhinna tasumise ja kauba paigaldamise üle. Pooled vaidlevad selles, kas kaupleja on lepingut rikkunud; samuti selles, kas kaupleja on lepingu rikkumisega põhjustanud tarbijale kahju.

Esmalt hindab komisjon lepingu rikkumisega seonduvat ja seejärel kahju hüvitamise nõuet.

Tarbija on seisukohal, et talle müüdud gaasiveesoojendi ei vasta lepingu tingimustele, st seade ei olnud otstarbekohaselt kasutatav. Kaupleja on seisukohal, et probleemid ei ole seotud müügieseme omadustega.

VÕS § 217 järgi on müüja põhikohustuseks anda ostjale üle lepingu tingimustele vastav asi; ostjale üle antav asi peab vastama kokkulepitule nii koguse, kvaliteedi, liigi, kirjelduse ja pakendi osas. VÕS § 217 lg 2 p 2 järgi ei vasta asi kokkulepitud tingimustele, kui asi ei sobi otstarbeks, milleks ostja seda vajab ja mida müüja lepingu sõlmimise ajal teadis või pidi teadma, kui ostja võis mõistlikult tugineda müüja erialastele oskustele ja teadmistele, muul juhul aga otstarbeks, milleks seda liiki asju tavaliselt kasutatakse. VÕS § 217 lg 5 järgi loetakse asja ebaõigest paigaldamisest tulenevat lepingutingimustele mittevastavust võrdseks asjast tuleneva lepingutingimustele mittevastavusega, kui asja paigaldas müüja või seda tehti müüja vastutusel.

Komisjon peab vajalikuks juhtida kaupleja tähelepanu tarbijakaitseseaduse (TKS) §-le 3 p 2, mille järgi on tarbija põhiõiguseks õigus saada pakutavate kaupade ja teenuste kohta vajalikku ja tõest teavet teadliku valiku tegemiseks ning õigeaegset teavet kauba või teenusega seotud riskide kohta. TKS § 4 lg 1 ja 2 järgi on kaupleja kohustatud andma tarbijale pakutava kauba või teenuse kohta ohutuse, samuti tervise, vara ja majandushuvide kaitse seisukohalt vajalikku teavet. Kaupleja ja tootja on kohustatud andma tarbijale enne kauba omandamist või teenuse kasutamist teavet kauba või teenuse omaduste ja kasutamistingimuste ning kauba omandamiseks või teenuse kasutamiseks sõlmitava lepingu kohta ulatuses ja korras, mis vastab võlaõigusseaduses või muus seaduses sätestatud lepingueelse teabe andmise kohustusele ja tarbijakaitseseaduses nimetatud tingimustele.

VÕS § 14 järgi peavad lepingueelseid läbirääkimisi pidavad või lepingu sõlmimist muul viisil ette valmistavad isikud mõistlikult arvestama üksteise huvide ja õigustega. Lepingueelseid läbirääkimisi pidav või muul viisil lepingu sõlmimist ettevalmistav isik peab teisele poolele teatama kõigist asjaoludest, mille vastu teisel poolel on lepingu eesmärki arvestades äratuntav oluline huvi.

VÕS § 14-1 järgi peab tarbijaga lepingueelseid läbirääkimisi pidav või muul viisil lepingu sõlmimist ettevalmistav ettevõtja tegema tarbijale enne lepingu sõlmimist või selleks tarbija poolt siduva pakkumise tegemist selgel ja tarbijale arusaadaval viisil teatavaks muu hulgas lepingu esemeks oleva asja põhiomadused lepingu esemele ja teabe esitamise viisile kohases ulatuses; samuti muud asjaolud, mille vastu võib tarbijal olla oluline äratuntav huvi.

Eelnevast tuleneb, et kaupleja pidi eriomadustega seadet müües ära tundma, et tarbija vajab põhjalikku teavet selle kasutusomaduste kohta; samuti pidi kaupleja ära tundma, et seadme võib paigaldada üksnes sellisesse asukohta, milles on tagatud seadme töötamiseks vajalikud tingimused. Komisjoni ei jaga kaupleja arusaama selles, et kaupleja kohustus on täidetud vaid tarbija esitatud küsimustele vastamisega. Eriteadmisteta tarbijalt ei saa oodata, et ta oskab ette näha spetsiifilise seadme omadustega seonduvaid asjaolusid ja riske. Kaupleja peab tehingu sõlmimisele eelnevalt ära tundma tarbija õigustatud huvi ja selgitama tarbijale, kas pakutav kaup (koos paigalduskohaga) tarbija oodatud eesmärki täidab.

Kõnealusel juhul on kaupleja jätnud selgitused enne tehinguotsuse tegemist andmata ning paigaldanud seadme asukohta, mis kaupleja enese hinnangul ei ole selle seadme töötamiseks sobiv. Selgitusi andis kaupleja tehnik tarbijale alles pärast seadme töös häirete tekkimist, mis on ilmses vastuolus eelosundatud seadustega. Arvestades müügieseme olemust leiab komisjon, et kaupleja on lepingueelsete selgituste andmise kohustuse täitmata jätmisega ja seadme paigaldamisega selle töötamiseks sobimatusse asukohta lepingut oluliselt rikkunud.

VÕS § 218 järgi vastutab müüja asja lepingutingimustele mittevastavuse eest, mis ilmneb kahe aasta jooksul asja üleandmisest ostjale; kuue kuu jooksul ilmnenu puuduse korral eeldatakse, et asja mittevastavus oli olemas kauba üleandmise ajal. Vaidlust ei ole selles, et tarbija teatas kuue kuu kestel arvates lepingu sõlmimisest kauplejale häiretest seadme töös ning nõudis raha tagastamist. Vaidlust ei ole ka selles, et kaupleja tuvastas paigalduskoha sobimatuse ning demonteeris seadme.

VÕS § 116 järgi on olulise lepingurikkumisega eelkõige tegemist juhul, kui kohustuse rikkumise tõttu jääb kahjustatud lepingupool olulisel määral ilma sellest, mida ta õigustatult lepingust lootis. Komisjoni arvates pidi kaupleja ära tundma, et tarbija soovib paigaldada seadme asukohta, milles ei ole tagatud selle töökindlus. Tehingu eesmärgiks oli sooja vee tarbimise tagamine igapäevases elukorralduses. Kaupleja poolt seadme omaduste kohta selgituste andmata jätmise tõttu, samuti seadme paigaldamise tõttu sobimatutesse tingimustesse jäi tehingu eesmärk tarbija poolel saavutamata.

Eelnevat kokku võttes leiab komisjon, et kaupleja on rikkunud seadusest ja lepingust tulenevaid kohustusi oluliselt ning tarbija oli õigustatud lepingust taganema. Seadusest ei tulene lepingust taganemisele vorminõuet. Tarbija palus seadme demonteerida ja ostuhind tagastada; tahteavaldusest on üheselt arusaadav, et tarbija soovis tehingust vabaneda (taganeda).

Lepingust taganemine on ühepoolne kujundusõigus, mis muutub kehtivaks teisele poolele kätte toimetamisega. Kaupleja on seadme demonteerinud ja ära viinud; seega ei saa olla

vaidlust kaupleja poolel tarbija tahteavalduse teatavaks tegemise üle. Tarbija nõudis raha tagastamist 18.jaanuaril 2021, millisest ajast leping lõppes ja tekkis tagasitäitmissuhe.

VÕS § 189 lg 1 järgi võib lepingust taganenud pool nõuda teiselt poolelt lepingu alusel saadu tagastamist. Tarbijal oli õigus lepingust taganeda ja nõuda tehingu alusel üleantu, so ostuhinna tagastamist (VÕS § 101 lg 1 p 4; § 189 lg 1). Kauplejal ei ole tagasitäitmissuhtes nõuet, kuivõrd tarbijale üleantud seade on juba kaupleja valduses ja kaupleja selgituste järgi töökorras.

Kauplejal lasus raha tagastamise kohustus alates lepingu lõppemisest; kaupleja langes raha tagastamise kohustuse täitmisega viivitusse alates 19.jaanuarist 2021. VÕS § 101 lg 1 p 6 järgi on tarbijal õigus nõuda rahalise kohustuse täitmisega viivitanud kauplejalt viivitusintresside tasumist, kas lepingus kokkulepitud määras või kokkuleppe puudumise korral seadusjärgse viivitusintressi (VÕS § 113) määras.

Komisjon leiab, et tarbija kahju hüvitamise nõue on põhjendatud osaliselt. VÕS § 127 järgi on kahju hüvitamise eesmärk kahjustatud isiku asetamine olukorda, mis on võimalikult lähedane olukorrale, milles ta oleks olnud, kui kahju hüvitamise kohustuse aluseks olevat asjaolu ei oleks esinenud. Lepingulist kohustust rikkunud lepingupool peab hüvitama üksnes kahju, mida ta nägi rikkumise võimaliku tagajärjena ette või pidi ette nägema lepingu sõlmimise ajal, välja arvatud juhul, kui kahju tekitati tahtlikult või raske hooletuse tõttu. Isik peab kahju hüvitama üksnes juhul, kui asjaolu, millel tema vastutus põhineb, on kahju tekkimisega sellises seoses, et tekkinud kahju on selle asjaoluga põhjuslikus seoses.

Tarbija nõuab otsese varalise kahju, so väljakutsetasude hüvitamist (VÕS § 128 lg 3). Pooled ei vaidle selles, et esimesel väljakutsel puhastas ja reguleeris kaupleja tarbija veesegistit. Tarbija selgitas komisjoni istungil, et selle tegevuse tagajärjel olukord paranes. Seega sai tarbija teenusest kasu ning teenustasu maksmine ei ole hinnatav kahjuna.

Komisjonile ei ole esitatud tõendeid, mis kinnitaks, et teise ja ka kolmanda väljakutse põhjus oleks seostatav tarbija tegevuse või tarbija varaga. Väljakutsele saabunud tehnik tegeles probleemistikuga, mida võinuks ja pidanuks kaupleja tehingueelsete kohustuste täitmisel ära hoidma. Seega olid need väljakutsed kaupleja kohustuste rikkumise tagajärjeks ning kauplejal puudub õigus nõuda tarbijalt tasu.

Eelnevat kokku võttes on tarbijal lepingu rikkumisest tekkinud kahju 40,00 euro ulatuses. Kahju hüvitamisega on võimalik tarbija asetada olukorda, milles ta oleks olnud, kui kaupleja ei oleks oma kohustust rikkunud.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Aase Sammelselg
/allkirjastatud digitaalselt/

Mari-Lii Piiskop
/allkirjastatud digitaalselt/

Mari-Liis Aas

/allkirjastatud digitaalselt/